

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Обяснителна записка към годишния финансов отчет на Националния осигурителен институт - УчПФ за 2016 година

Националният осигурителен институт (НОИ) е бюджетна организация. Функциите и основните му дейности са уредени с Кодекса за социално осигуряване и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за съответната година.

Годишният финансов отчет (ГФО) на НОИ за 2016 г. е изготвен в съответствие със Заповед № ЗМФ-60/20.01.2005 г. на Министъра на финансите, Указания на Министерство на финансите (МФ) ДДС № 20/2004 г., ДДС № 6/2008 г., ДДС № 14/2013 г., ДДС № 16/23.12.2015 г. относно годишното счетоводно приключване на бюджетните организации за 2015 г. и някои въпроси, свързани с отчетността през 2016 г., ДДС № 01/28.01.2016 г. относно изготвянето и представянето през 2016 г. на месечните отчети за касовото изпълнение на бюджетите, на сметките за средства от Европейския съюз и на сметките за чужди средства и ДДС № 09/23.12.2016 г. относно годишното счетоводно приключване и представяне на годишните отчети за касовото изпълнение, оборотните ведомости и друга отчетна информация за 2016 г., както и публикуване на годишните финансови отчети за 2016 г. на бюджетните организации.

Отчетността в системата е съобразена с изискванията на Закона за счетоводството, Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, Закона за публичните финанси (ЗПФ), Сметкоплана на бюджетните организации (СБО), Счетоводната политика на НОИ, утвърдени вътрешни правила и други нормативни актове, касаещи отчетността на бюджетните организации.

Приходите и разходите на института се формират на касова основа по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация и се отчитат в съответствие със сметкоплана на бюджетните организации по сметките от раздел 6 и 7. Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред и синхронизирано на синтетично и аналитично ниво. Счетоводната дейност в НОИ се осъществява чрез двустранно счетоводно записване. Използва се единен за цялата система на НОИ web базиран счетоводен програмен продукт "Торнадо".

Счетоводните документи в НОИ се осчетоводяват спазвайки принципа на текущото начисляване. Разходи, отнасящи се за текущата година се начисляват за същата, дори когато разходно-оправдателния документ е издаден през следващата година.

Освен фондовете на ДОО, НОИ администрира и дейността на Учителския пенсионен фонд. Приходите на този фонд се събират от НАП, а НОИ извършва разходите на фонда. За тяхното осчетоводяване са открити отделни счетоводни сметки. За сметките на УчПФ се прилага отделен код 5591 вместо кода на НОИ 5500, при което за този фонд се изготвя отделен касов отчет и отделна оборотна ведомост.

Годишният бюджет на Учителския пенсионен фонд се приема със закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година като приложение към него.

От **01.01.2014 г.** е прекратено обслужването от банките (без БНБ) на кодове в СЕБРА със структура **745 xxx xxx-x** и са закрити сметки **7445 на УчПФ** на ТП на НОИ. Средствата за изплащане на пенсии от УчПФ от 01.01.2014 г. се превеждат от кодове за плащане в СЕБРА на пенсиите по ДОО. Изразходването на средствата на УчПФ в ТП на НОИ се отразява чрез съответни счетоводни сметки. С част от временно свободните средства от този фонд в ЦУ се закупуват държавни ценни книжа или се влагат на депозит в БНБ на основание § 22, ал. 4 от Преходните и заключителни разпоредби на КСО и чл. 28

от КСО. Утвърдени са Вътрешни правила за инвестиране на временно свободните парични средства на Учителския пенсионен фонд. При отчитането на касовите потоци, произтичащи от придобиването и реализирането на държавни ценни книжа се спазват изискванията на т. 7.19 от ДДС № 20/14.12.2004 г.

В отчета на Националния осигурителен институт - УЧПФ към 31.12.2016 г. е включена отчетна група "Бюджет" код 1000. В обхвата на групата "Бюджет" се включват активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от дейността на УЧПФ.

Годишният финансов отчет на НОИ за 2016 г. включва годишните финансови отчети на централно управление и 28 второстепенни разпоредители с бюджет. Съгласно чл. 30, ал. 3 на КСО, ръководителите на ТП на НОИ са ВРБ. НОИ има 28 ТП на НОИ, които се намират във всички областни центрове, а именно в градовете: Благоевград; Бургас; Варна; Велико Търново; Видин; Враца; Габрово; Кърджали; Кюстендил; Ловеч; Монтана; Пазарджик; Перник; Плевен; Пловдив; Разград; Русе; Силистра; Сливен; Смолян; София-град; София-област; Стара Загора; Добрич; Търговище; Хасково; Шумен; Ямбол.

ОТЧЕТНА ГРУПА "БЮДЖЕТ"

I. Актив на баланса

В раздел Б. **Финансови активи** в баланса е записана сумата от **487 791 244** лв., формирана от четири групи на раздела.

Първата отчетна група **I. Дялове, акции и други ценни книжа** е в размер на 423 456 361 лв., или намаление спрямо предходния период в размер на 20 396 131 лв. В тази отчетна група се отчитат закупените дългосрочни и краткосрочни левови и валутни ДЦК през 2016 г. с част от временно свободните средства от този фонд. В сметки 5213 „Придобити дългосрочни държавни ценни книжа” и 5211 „Придобити краткосрочни държавни ценни книжа” е отразена стойността на притежаваните ДЦК в лева и валута към 31.12.2016 г. по номинал. Разликата между номиналната стойност на ДЦК и пазарната им стойност към момента на закупуване е отразена в сметка 5221 „Премии/отстъпки от номинала на ДЦК”. На основание чл. 13, ал. 3 от Закона за счетоводството и разпоредбите на т. 32.6 от ДДС 20/2004 г. валутните и левовите ДЦК са преоценени в края на годината по справедлива /пазарна/ цена по информация от съответната банка, чрез която са закупени. Стойността на преоценката /положителна или отрицателна/ е отразена в оборотите на сметка 7804 „Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции)”. В отчетната група е реализирано: **увеличение** в размер на 30 840 361 лв., което се формира от придобити ДЦК с номинал 26 600 000 лв., реализирана премия/отстъпка при покупка под номинала на стойност 11 180 хил. лв., промяна в номинала на ЗУНК от преоценка (към 31.12.2015 г. преоценката на ЗУНК е направена по курса на БНБ за щатски долар към 30.06) в размер на 164 360 лв. и положителна преоценка на ДЦК на стойност 4 064 821 лв. и **намаление** в размер на 51 236 492 лв. е формирано от падежирали ДЦК с номинал 45 124 517 лв., премия/отстъпка при покупка над номинала на стойност 503 340 хил. лв. и отрицателна преоценка на стойност 5 608 635 лв.

Във втората отчетна група **II. Вземания от заеми** НОИ няма отчетени такива вземания.

Отчетените средства в третата отчетна група **III. Други вземания** са в размер на **10 450 392** лв., или нетно намаление спрямо предходния период от **426 698** лв., както следва:

Други вземания – По това перо от баланса е формирано намаление в размер на **426 698** лв.

- сметка 4655 „Разчети между централния бюджет и социалноосигурителни фондове за поети осигурителни вноски“ – **увеличение 28 578** лв. По сметката текущо се отразяват разчетите с Министерство на финансите за осигурителни вноски за бюджетни разпоредители на централизирано заплащане за УЧПФ. **Отразени са и приходите от**

осигурителни вноски от бюджетни организации за месец декември. Към 31.12.2016 г. е формирано вземане на НОИ от централния бюджет в размер на 166 630 лв. Задължението за 2015 г. на централния бюджет кам УчПФ за годишно разчитане в размер на 138 052. лв. МФ – дирекция „Държавно съкровище“ е превело по банковата сметка на УчПФ в срок до 31.03.2016 г.

- сметка 4675 „Разчети със социалноосигурителни фондове за събрани средства и извършени плащания” – 3 368 358 лв. или намаление 277 833 лв., формирано от събраните от НАП суми от осигурителни вноски за УчПФ и постъпили по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през м. декември 2015 г. и прехвърлени по сметката на УчПФ през м. януари 2016 г., съответно постъпилите суми по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през м. декември 2016 г. и прехвърлени по сметката на УчПФ през м. януари 2017 г.

- сметка 5231 „Разчети за лихви по придобити ДЦК” – 6 915 404 лв. или намаление 177 443 лв., формирано от начислени лихви по ДЦК 15 700 704 лв. и получени лихви по ДЦК 15 878 147 лв.

В група IV. Парични средства е отразена наличността по банковата сметка на НОИ за УчПФ в БНБ в края на периода в размер на 53 884 491 хил. лв. , включваща остатъка по банковата сметка в размер на 13 884 491 лв. и депозити в лева в размер на 40 000 000 хил. лв. Остатъкът по банковата сметка на НОИ за УчПФ в началото на периода е 6 435 762 лв.

II. Пасив на баланса

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 385 627 198 лв. Отразен е и прираст и намаление в нетните активи от отчетния период в размер на 26 626 051 лв. – в резултат от отразените разходи и приходи от бюджетната дейност на НОИ, както следва: Отчетени разходи за периода в размер на (- 27 772 884 лв. и отчетени приходи и отчетена оценка по сметките от подгрупа 780 – 54 398 935 лв.

В раздел **Б. Пасиви и приходи за бъдещи периоди**, средствата са разпределени както следва:

В група II. Краткосрочни задължения не са отчетени средства към 31.12.2016 г. **По статии, същата е разпределена както следва:**

- *Задължения към доставчици* – към 31.12.2016 г. нямаме задължения, но имаме намаление от 151 лв. Средствата се формират от начислени през месец декември 2015 г. и платени през месец януари 2016 г. задължения за пощенски такси на „Български пощи” ЕАД за изплащане на пенсии. Отчетени са от администрацията на НОИ и второстепенните разпоредители с бюджет.

ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ:

АЛБЕНА АЛЕКСАНДРОВА

РЪКОВОДИТЕЛ:

БИСЕР ПЕТКОВ